

ΜΑΘΗΜΑ 4ο Ο Νερουλάς

Η θεωρία
της ενότητας

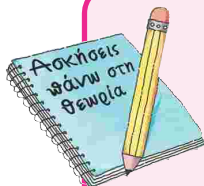
Μάθημα 4ο: Ο Νερουλάς

Τα ουσιαστικά που έχουν ίδιο αριθμό συλλαβών στον ενικό και στον πληθυντικό αριθμό, τα ονομάζουμε **ισοσύλλαβα**.

π.χ. ο σω-λή-νας
οι σω-λή-νες

Ανισοσύλλαβα είναι τα ουσιαστικά που **δεν** έχουν ίδιο αριθμό συλλαβών στον ενικό και στον πληθυντικό.

π.χ. ο νε-ρου-λάς
οι νε-ρου-λά-δες

- 1 Να κατατάξεις τα παρακάτω ουσιαστικά στην ομάδα που ανήκουν (το νερό, ο γαλιτάς, ο νερουλάς, ο κανόνας, ο καβγάς, ο περιπεράς, ο μπαμπάς, ο παπάς, το κέρδος, ο χειμώνας, το σίδερο, ο αγώνας, το όρος)

Ισοσύλλαβα

Ανισοσύλλαβα

Ισοσύλλαβα	Ανισοσύλλαβα

- 2 Γράψε την ονομαστική ενικού ή την ονομαστική πληθυντικού των παρακάτω ουσιαστικών.

Ενικός

Πληθυντικός

ο κανόνας	
	οι ψαράδες
ο ρήτορας	
ο καβγάς	
ο σιδεράς	οι νερουλάδες

Ο Νερουλάς

Ένα επάγγελμα που πια έχει χαθεί εξαιτίας της δημιουργίας υδραγωγών είναι αυτό του νερουλά. Οι νερουλάδες εφοδίαζαν με νερό τις γειτονιές από την άνοιξη μέχρι το φθινόπωρο με τη βοήθεια γαϊδάρων που κουβαλούσαν τους κουβάδες με το νερό.

Απαντήσεις στις ερωτήσεις του βιβλίου (σελ. 40-41)

1. Βάλτε αριθμούς στην αρχή κάθε παραγράφου του κειμένου

Οι παρακάτω προτάσεις αντιστοιχούν σε τίτλους των παραγράφων του κειμένου:

- Οι νερουλάδες χρησιμοποιούσαν ζώα στη δουλειά τους. 2
- Από τις αρχές της δεκαετίας του '30 χάθηκε το επάγγελμα του νερουλά. 5
- Το χειμώνα δεν ήταν απαραίτητοι οι νερουλάδες. 3
- Η δουλειά του νερουλά. 1
- Νερουλάδες υπήρχαν μόνο στις πόλεις. 4

Βάλτε δίπλα σε κάθε τίτλο τον αριθμό της παραγράφου που ταιριάζει.

2. Ο νερουλάς δεν εργαζόταν όλο το χρόνο. Βρείτε στο κείμενο και αντιγράψτε την παράγραφο του κειμένου που αναφέρεται σ' αυτό.

Αυτή η δουλειά γινόταν από την άνοιξη και μέχρι το φθινόπωρο. Το χειμώνα, ο κόσμος έπαιρνε νερό από τα ρυάκια που σχηματίζονταν από τις βροχές και τα χιόνια.

3. Βρείτε και υπογραμμίστε στο κείμενο το ουσιαστικό "νερουλάς" κάθε φορά που εμφανίζεται μετρώντας τις συλλαβές του. Τι παρατηρείτε;

- 1η παράγραφος: του νερουλά (3 συλλαβές)
το νερουλά (3 συλλαβές)
ο νερουλάς (3 συλλαβές)
- 2η παράγραφος: ο νερουλάς (3 συλλαβές)
Άλλοι νερουλάδες (4 συλλαβές)
- 5η παράγραφος: Νερουλάδες (4 συλλαβές)

Το ουσιαστικό "νερουλιάς" έχει στον ενικό τρεις συλλαβές, ενώ στον πληθυντικό μία παραπάνω. Άρα είναι **ανισοσύλλαβο ουσιαστικό**.

- Συμπληρώστε το κενό κάθε πρότασης με τη λέξη της παρένθεσης στην κατάλληλη πτώση.
  - Το καλοκαίρι οι **νερουλιάδες** (νερουλιάς) γέμιζαν τους τενεκέδες με νερό.
  - Οι κάτοικοι του νησιού έκαναν μεγάλο **αγώνα** (αγώνας) για να έχουν νερό το καλοκαίρι.
  - Πρέπει να μάθεις πρώτα τους **κανόνες** (κανόνας) του παιχνιδιού για να παίξεις σωστά.
  - Τα δίκτυα των **ψαράδων** (ψαράς) γέμισαν ψάρια.
  - Ήρθε ο **χειμώνας** (χειμώνας) και άναψε η φουφού του **καστανά**. (καστανάς)

4. Συμπληρώστε τα γράμματα και τους τόνους που λείπουν από τις παρακάτω λέξεις ή φράσεις και ξαναγράψτε τις.

δίκτυο <u>ύ</u> δρευσης	→	δίκτυο <u>ύ</u> δρευσης
βρ <u>ύ</u> ση	→	βρ <u>ύ</u> ση
π <u>λ</u> ύσιμο	→	π <u>λ</u> ύσιμο
ρ <u>υ</u> άκια	→	ρ <u>υ</u> άκια
σ <u>ω</u> λήνας	→	σ <u>ω</u> λήνας
β <u>υ</u> τίο	→	β <u>υ</u> τίο
εμφια <u>λ</u> ωμένο νερό	→	εμφια <u>λ</u> ωμένο νερό
<u>υ</u> δροφόρα	→	<u>υ</u> δροφόρα

Απαντήσεις στις ερωτήσεις του Τετραδίου Εργασιών (σελ. 28)

1. Σήμερα δεν υπάρχει το επάγγελμα του νερουλιά. Ένα άλλο επάγγελμα που είχε σχέση με το νερό και τώρα έχει χαθεί είναι αυτό του παγοπώλη.

- Διαβάστε το ποίημα "Ο παγοπώλης" και συζητήστε στην τάξη για το επάγγελμά του.
- Γράψτε στο τετράδιό σας για το επάγγελμα του παγοπώλη με τη βοήθεια της εικόνας και των ερωτήσεων:

Ο Νερουλάς

- Σε ποια εποχή υπήρχε;
- Ποιους εξυπηρετούσε;
- Ποια εργαλεία χρησιμοποιούσε;
- Υπάρχουν σήμερα παγοπώλεις;
- Πού μπορεί κάποιος να δει σήμερα τα εργαλεία που χρησιμοποιούσε ο παγοπώλης;

Το επάγγελμα του παγοπώλη γνώρισε μεγάλη άνθηση μέχρι και το 1960, όταν και τα περισσότερα νοικοκυριά είχαν ηλεκτρικό ψυγείο.

Ο παγοπώλης πουλούσε πάγο τον οποίο έβαζαν στην παγωνιέρα οι νοικοκυρές για να διατηρούν τα τρόφιμα και τα υγρά κρύα. Θρυμματισμένο πάγο αγόραζαν και οι ψαράδες για να συντηρούν την πιαμάτεια τους.

Τα εργαλεία του παγοπώλη ήταν ο γάντζος με τον οποίο έπιανε τις κοιλότητες πάγου, ο κόφτης με τον οποίο χάραζε το κομμάτι του πάγου και ένας μικρός μπαλτάς για να κόψει τον πάγο. Χρησιμοποιούσε επίσης και ένα χειροκίνητο μηχάνημα θρυμματισμού πάγου.

Οι παγοπώλεις και τα παγοποιεία εξυπηρετούν σήμερα τους ψαράδες μόνο, καθώς με την ανακάλυψη του φρέον το 1931 κάθε νοικοκυριό απέκτησε από ένα ψυγείο.

Στις προθήκες των λαογραφικών μουσείων αλλά και σε φωτογραφίες της εποχής ή στο σπίτι κάποιου που ο προπάππος του ήταν παγοπώλης μπορούμε να δούμε τα εργαλεία που χρησιμοποιούσε ο παγοπώλης.

